

Bekendtgørelse om fribefordring af skoleelever m. fl.

§ 1. Fribefordring ydes efter nedenstående regler på følgende rejser:

- I. Ferierejser.
 - A. Almindelige ferierejser, jfr. §§ 2-3 og 7-8.
 - B. Ferierejser til sommerlejre, jfr. §§ 4-8.
- II. Skolerejser.
 - A. Almindelige skolerejser, jfr. §§ 9, 10 og 15.
 - B. Rejser til lejrskoler, jfr. §§ 11 og 15.
 - C. Rejser til skoleidrætsstævner, jfr. § 12.
 - D. Rejser for skolekor og skoleorkestre, jfr. §§ 13 og 15.
 - E. Udvekslingsrejser for skoleelever mellem de nordiske lande, jfr. §§ 14 og 15.

III. Skovture og andre 1-dags udflugter, jfr. §§ 16 og 17.

- Stk. 2. Fribefordring ydes:
- 1) på 2. klasse ved rejse på stats- og privatebanerne,
 - 2) på dæksplads ved rejse på skibs- og færgeruterne:
 - Esbjerg-Nordby, Fanø
 - Svendborg-Rudkøbing-Marstal
 - Nakskov-Spodsbjerg
 - Korsør-Lohals
 - Svendborg-Troense-Thurø
 - Ærøskøbing-Drejø-Svendborg
 - København-Rønne
 - København-Hasle/Allinge/Gudhjem/Svaneke/Neksø.
 - 3) på rutebilstrækningerne:
 - Vodskov-Østervrå
 - Hjørring-Hørby
 - Viborg-Løgstør
 - Viborg-Ålestrup-Ålborg*)

*) Dog ikke på strækningen Ålestrup-Ålborg.

- Århus-Borum-Hammel } kun til og fra Skovby, Galten, Låsby, Toustrup, Sporup, Anbæk og Hammel.
- Århus-Borum-Silkeborg }
- Århus-Silkeborg }
- Silkeborg-Hammel-Hadsten }
- Skanderborg-Hammel }
- Horsens-Nr. Snede-Ikast-Herning } kun på strækningen Horsens-Ejstrupholm, hhv. Horsens-Thyregod.
- Horsens-Tørring-Thyregod-Brande }
- Horsens-Rask Mølle-Åle-Nr. Snede }
- Vejle-Vandel-Grindsted }
- Kolding-Hejls }
- Nordborg-Sønderborg/Mommark Færgen } kun børn hjemmehørende i Nordborg, Havnbjerg, Guderup og Augustenborg
- Sønderborg-Broager-Skelde } kun børn hjemmehørende i Broager kommune
- Brunæs-Broager-Vester Sottrup-Snogbæk/Sottrupskov }
- Odense-Nørre-Brobø-Fåborg } ikke transit-rejser
- Svendborg-Fåborg }
- Slagelse-Skælskør } kun til og fra Skælskør
- Korsør-Skælskør }
- Slangerup-Farum/Allerød } kun børn hjemmehørende i Storkøbenhavn og i den nævnte bilrutes opland.
- Vordingborg-Kalvehave-Stege }
- Rønne-Rø-Sandvig }
- Åkirkeby-Gudhjem. }

Stk. 3. For togbenyttelse m. v. gælder følgende bestemmelser:

Indenlandske rejser.

Lyntog samt gennemgående vogne i andre indenlandske tog, til hvilke der kræves pladsbillet, kan ikke benyttes.

Ved rejser efter bekendtgørelsens afsnit I A kan eksprestog kun benyttes, når afstanden mellem afrejse- og bestemmelsesstation er 150 km eller derover.

Internationale eksprestog kan kun benyttes over sådanne strækninger, hvor disse tog i henhold til statsbanernes publikumskøreplan kan benyttes af lokale rejsende uden begrænsninger og uden betaling af pladsbilletsgebyr.

Børn fra de storkøbenhavnske kommuner kan ved befordring efter bekendtgørelsens afsnit I A alene benytte de på billetterne anførte tog; herfra vil der kun kunne dispenseres, når særlige forhold, f. eks. sygdom, afkortet ophold efter ferieværtens ønske o. lign., gør sig gældende.

Rejser efter bekendtgørelsens afsnit I B og II kan på lørdage og søndage i skoleferierne kun ventes bevilget i stærkt begrænset omfang.

Rejser efter bekendtgørelsens afsnit III kan på samtlige lørdage og søndage kun ventes bevilget i stærkt begrænset omfang. Rejsehjemlerne er kun gyldige til 2. klasse, hhv. til dæksplads, og kan ikke ved tilkøb gøres gyldige til højere klasse.

For rejser efter bekendtgørelsens afsnit I og IIB kan rejseafbrydelse normalt finde sted én gang på henturen og én gang på tilbageturen. For rejser efter afsnit I A skal billetten påtegnes på afbrydelsesstationen. For rejser efter afsnit I B og IIB skal ønsket fremgå af ansøgningen.

Håndbagage kan frit medtages i kupeerne. For indskrevet rejsegods må eleven betale ordinær rejsegodsfragt.

Ved benyttelse af Bornholmsruterne må der — bortset fra rejser efter bekendtgørelsens afsnit I A — afhentes kontrolbilletter i overensstemmelse med det på rejsehjemlerne anførte. Det må på rejsehjemlerne udtrykkelig angives, for hvilket selskab de skal være gældende; ud- og hjemrejsen må ske med samme selskab.

Udenlandsrejser.

Befordringerne tilrettelægges med de internationale tog.

Fribefordring bevilges kun — bortset fra udvekslingsrejser for skoleelever mellem de nordiske lande — til dansk grænsestation.

Ansøgninger om frirejse i forbindelse med udenlandsrejse må indeholde oplysning om bestemmelsesstation i udlandet.

For pladsbilletterne skal der erlægges ordinær betaling.

Om almindelige bestemmelser se i øvrigt *Indenlandske rejser.*

I. Ferierejser.

A. Almindelige ferierejser.

§ 2. Adgang til fribefordring på ferierejser i sommerferien har skolesøgende børn i statsskoler, kommunale skoler, friskoler med tilskud efter reglerne i lov nr. 416 af 12. juli 1946 med senere ændringer, jfr. lovebekendtgørelse af 22. maj 1959, og private eksamensberettigede skoler.

Stk. 2. Ved skolesøgende børn forstås sådanne, som på rejsens tidspunkt er elever i skolen, eller som er udskrevet af denne umiddelbart før sommerferien. Elever, der er udskrevet ved udgangen af marts måned af en skole med forårsskoleår, kan således ikke deltage i ferierejser i den følgende sommerferie.

§ 3. Skolerne må kun udstede billetter til elever hjemmehørende i den kommune, i hvilken skolen er beliggende. Har skolerne elever fra andre kommuner, må sådanne elever henvises til at få billetter udleveret hos deres hjemstedskommune.

Skolerne forlanger de nødvendige billetter hos de respektive kommunalbestyrelser, som, senest 1 måned før billetterne ønskes leveret, sender en samlet rekvisition til statsbanernes 1. distrikt, København, for børn, hjemmehørende øst for Storebælt (herunder Samsø), og hos statsbanernes 2. distrikt, Århus, for børn, hjemmehørende vest for Storebælt.

Statsbanerne sender billetterne med tilhørende skemaer til rapportering af benyttede billetter til kommunalbestyrelserne, som herefter foranlediger billetterne udfyldt og underskrevet efter deres udvisende. For stats- og privatskolernes vedkommende videregiver kommunalbestyrelsen billetterne til skolens leder.

Kommunalbestyrelserne foranlediger endvidere, at benyttede billetter opføres nøjagtig på de nævnte skemaer, som sammen med ubenyttede og makulerede billetter sendes til statsbanernes 1. distrikt, København, hhv. 2. distrikt, Århus, inden udgangen af august.

Stk. 2. For rejser til og fra Bornholm gælder følgende:

- 1) For rejser, der udgår fra København m. v. til Bornholm, herunder til stationer på de bornholmske jernbaner, og rejser fra en af dampskibsselskabernes anløbspladser på Bornholm mod København, herunder også rejser kombineret med jernbanerejser udover København, rekvireres rejsehjemler og skemaer direkte hos det pågældende dampskibsselskab, med hvilket der samtidig træffes aftale om, hvor mange billetter der må udstedes til de enkelte dage. Skemaerne sendes i udfyldt stand sammen med eventuelt ubenyttede eller fejlskrevne billetter til vedkommende selskabs hovedkontor.
- 2) I øvrigt gælder de ovenfor i stk. 1 nævnte regler.

B. Ferierejser til sommerlejre.

§ 4. Adgang til fribefordring på ferierejser til sommerlejre er betinget af mindst 1 uges ophold i en fast sommerlejr, i en teltlejr med betryggende hygiejniske forhold med hensyn til vand og renovation, eller under privat indkvartering i en købstad.

Der kan ligeledes gives fribefordring i forbindelse med vandreture.

Stk. 2. Fribefordring tilstås:

- 1) Skolesøgende børn (jfr. § 2).
- 2) Ikke-skolesøgende unge mennesker, som er over den undervisningspligtige alder, men under 18 år, når de udsendes til lejren af en i henhold til § 5 anerkendt landsorganisation.

Endvidere gives ved deltagelse af mindst 10 børn eller unge mennesker for hvert påbegyndt antal af 10 børn eller unge mennesker fribefordring for 1 ledsager. Antallet af ledsagere ved rejser med skolesøgende børn og de i pkt. 2) nævnte ikke-skolesøgen-

de unge mennesker under 18 år kan regnes særskilt for hver af de nævnte kategorier.

Ledsagerne skal på hele rejsen samt under opholdet føre tilsyn med børnene.

§ 5. En landsorganisation, der ønsker at benytte sig af reglerne i § 4, skal hvert år inden udgangen af april måned søge undervisningsministeriets godkendelse af, at den har ret til på denne måde at udsende unge mennesker til sommerlejre og vandreture. Godkendelsen gælder kun for ét finansår.

Ansøgningen må indeholde:

- 1) Landsorganisationens navn og adresse.
- 2) Angivelse af styrelsens medlemmer (navn, stilling og bopæl).
- 3) Angivelse af landsorganisationens formål.
- 4) Oplysning om sommerlejrens beskaffenhed og beliggenhed og udtrykkelig oplysning om ordningen af dens hygiejniske forhold efter § 4, stk. 1.

Stk. 2. Undervisningsministeriet giver statsbanerne meddelelse om den givne godkendelse.

§ 6. Ansøgningsskema udleveres på jernbanestationerne. I København sker udleveringen dog på Københavns skoledirektions depot, Nyropsgade 21. Ansøgningerne, bilagt en fortegnelse over deltagernes navne, alder, bopæl og evt. skole, afleveres, senest 1½ måned før rejsen skal foregå, således:

Ansøgninger omfattende skolesøgende børn: til kommunalbestyrelsen eller i København til skoledirektionen.

Ansøgninger omfattende ikke-skolesøgende unge mennesker under 18 år:

til den pågældende landsorganisation eller dennes underafdelinger.

De nævnte myndigheder påser, at den ansøgte fribefordring er berettiget efter de gældende regler, forsyner ansøgningen med attest herom og sender ansøgningen til afrejsestationen. For rejser, der udgår fra København, herunder rejser til Bornholm samt rejser fra en af de bornholmske dampskibsruters anløbshavne mod København, sendes ansøgningen dog til statsbanernes 1. distrikt, København.

For rejser, der arrangeres af en landsorganisation, og hvori deltager både skolesøgende

børn og unge mennesker under 18 år, må der udfærdiges en ansøgning for hver af disse to kategorier. For rejser, hvori deltager skolesøgende børn, bosiddende i forskellige kommuner, må der udfærdiges én ansøgning for hver kommune. (Ansøgningerne afleveres samlet).

Stk. 2. Ved afholdelse af større lejre (landslejre, korpslejre) må den pågældende organisation ved forhandling med de øvrige organisationer tilrettelægge tidsrummet for lejrens afholdelse således, at ud- og hjemrejse til og fra lejren ikke falder sammen med ud- og hjemrejse til og fra lignende lejr, arrangeret af en anden organisation.

Den pågældende organisation må endvidere, forinden arrangementet påbegyndes, træffe aftale med statsbanerne, evt. tillige vedkommende dampskibsselskab om, hvorvidt befordingerne til og fra lejren vil kunne gennemføres.

C. Fællesregler for ferierejser.

§ 7. De pågældende kommuner refunderer banerne 10 pct. af billetprisen for de under „Almindelige ferierejser“ nævnte børn og for de under „Ferierejser til sommerlejre“ i § 4, stk. 2., pkt. 1) nævnte børn og ledsagere.

Landsorganisationerne refunderer banerne 10 pct. af billetprisen på de under „Ferierejser til sommerlejr“ i § 4, stk. 2, pkt. 2) nævnte unge mennesker og ledsagere.

Beløbene opkræves af statsbanerne — uanset med hvilket af de i § 1, stk. 2, nævnte befordringsmidler befordingen er sket — som en samlet sum efter sommerferiens udløb og må ikke af kommunen kræves refunderet af børnene eller deres forsørgere.

§ 8. Der kan kun tilstås hvert barn eller ungt menneske én ferierejse om året, og der kan således ikke gives fribefordring både på en almindelig ferierejse og på en ferierejse til sommerlejr (eller en vandretur).

Skolemyndighederne og landsorganisationerne påser, at dette overholdes.

II. Skolerejser.

A. Almindelige skolerejser.

§ 9. De i § 2, stk. 1, omhandlede skoler samt statsseminarierne, private seminarier,

seminarier for småbørnslærere samt børnehave- og fritidshjemsseminarier har med nedennævnte begrænsninger adgang til fribefordring på en skolerejse én gang i hvert finansår med en af skolens klasser, der normalt består af elever over 10 år; ved skoler med parallelklasser forstås herved alle elever på samme klassetrin, selvom de er fordelt i flere afdelinger og på flere linjer. Parallelklasser kan rejse enkeltvis i forskellige tidsrum inden for samme finansår og til forskellige stationer.

For landsbyskoler med kun 2 klasser er der kun adgang til at foretage en skolerejse hvert 3. år, og for landsbyskoler med kun 3 eller 4 klasser kun hvert 2. år.

Stk. 2. Hvor særlige forhold taler derfor, kan skolerejser foretages med deltagelse af mere end én klasse eller årgang, såfremt deltagerantallet ikke overstiger 50. Er deltagerantallet større, kan der i ekstraordinære tilfælde bevilges fribefordring af undervisningsministeriet efter ansøgning, der indsendes direkte til ministeriet. Samme klasse kan dog aldrig opnå fribefordring på skolerejse mere end én gang.

Stk. 3. Reglerne i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse på statsanerkendte kursus, der forbereder til mellemskole-, real-, præliminær- og studentereksamen, således at hvert kursus en gang om året kan opnå fribefordring på en skolerejse med en årgang af hvert eksamenskursus.

Stk. 4. Fribefordring gives kun til rejser, der strækker sig over mindst 3 dage og kan i øvrigt strække sig over indtil 14 dage — rejser til udlandet dog indtil 3 uger — og kan foregå som en rundrejse.

§ 10. Rejsen skal ledes af skolens første lærer (skoleinspektør, rektor, forstander) eller en anden af skolens lærere, hvem skolelederen — for kommunale skoler med skolekommissionens tilslutning — måtte udpege dertil.

Deltager elever af begge køn i rejsen, skal der som ledsagere deltage mindst 1 lærer og 1 lærerinde. Såfremt der ikke er ansat en lærerinde ved skolen, kan en lærerhustru eller en anden voksen kvindelig ledsager for de kvindelige elever medtages. Er der ikke ansat nogen lærer ved skolen, kan lærerindens ægtefælle eller en anden voksen mand-

lig ledsager for de mandlige elever medtages. Lederen har ansvaret for rejsen og må på denne være ledsagernes foresatte. Ledsagerne skal på hele rejsen samt under ophold føre tilsyn med eleverne.

Stk. 2. Udover de i stk. 1, 2. afsnit, nævnte tilfælde gives kun fribefordring til ledsagere, der er lærere(inder) ved skolen. Undtagelse herfra kan dog med ministeriets godkendelse i det enkelte tilfælde gøres, hvor hensynet til skolens arbejde under rejsen måtte kræve det. Fribeholdning ydes til en ledsager for hvert påbegyndt antal af 10 elever. Er klassens elevtal mindre end 10, ydes dog altid fribeholdning til en mandlig og en kvindelig ledsager.

B. Rejser til lejrskoler.

§ 11. De i § 9, stk. 1, nævnte skoler og seminarier har endvidere adgang til fribeholdning på rejse til og fra en lejrskole, hvorved forstås, at undervisningen for en klasseenhed i flere dage henlægges til en lokalitet, hvor egnede lokaler til opholdet er til rådighed, og som egner sig til løsning af en række praktiske opgaver (måle- og regneopgaver m. m.), til ekskursioner og demonstrationer navnlig af naturhistoriske, geografiske og historiske emner, som er vanskeligt tilgængelige i skolens hjemegn. Rejserne kan tilstås udover den i § 9 hjemlede adgang til skolerejser og for flere af skolens klasser i samme finansår. Rejserne skal strække sig over mindst 3 dage og kan bevilges til en samlet rejsestrækning på udrejsen og en samlet strækning på hjemrejsen.

For fribeholdning af ledsagere gælder reglerne i § 10.

C. Rejser til skoleidrætsstævner.

§ 12. Til deltagere i landsskoleidrætsstævner og i amtsskoleidrætsstævner, der arrangeres under Landsudvalget for Skoleidræt, til deltagere med ledsagere i det af Dansk Seminarieidræt arrangerede landsidrætsstævne samt til deltagere med ledsagere i regionsidrætsstævner, som arrangeres af Gymnasieskolernes Gymnastiklærerforening, kan der tilstås fribeholdning efter de for skolerejser gældende regler efter undervisningsministeriets godkendelse i det

enkelte tilfælde, uden at dette medfører nogen indskrænkning i skolernes adgang til fribeholdning på almindelige skolerejser i henhold til § 9.

Fribeholdning gives kun til ledsagere, der er medarrangører.

I øvrigt vil følgende regler være at iagttage:

1. Det amtsudvalg, der planlægger afholdelse af et amtsskoleidrætsstævne, må senest 1 måned før stævnets afholdelse gennem Landsudvalget for Skoleidræt indsende ansøgning til undervisningsministeriet om godkendelse af, at der ydes fribeholdning til deltagere med ledsagere i det pågældende stævne.

På samme måde indsendes ansøgning om fribeholdning til Dansk Seminarieidræts landsidrætsstævne gennem Dansk Seminarieidræt og ansøgning om fribeholdning til regionsidrætsstævner gennem Gymnasieskolernes Gymnastiklærerforening.

Andragendet må indeholde skønsmæssig angivelse af, hvor mange deltagere der ventes, og såfremt særlig mange ventes fra enkelte byer, må der særskilt gives oplysning om deltagerantallet fra hver af disse byer.

2. Når godkendelse meddeles, videregives amtsudvalgets, henholdsvis Dansk Seminarieidræts og gymnastiklærerforeningens andragende til statsbanerne med oplysning om godkendelsen.

3. Senest 14 dage før stævnets afholdelse giver amtsudvalget, henholdsvis formanden for Dansk Seminarieidræt og formanden for Gymnasieskolernes Gymnastiklærerforening, statsbanerne (1. distrikt, København, for stævner øst for Storebælt og 2. distrikt, Århus, for stævner vest for Storebælt) oplysning om endeligt antal deltagere, ledsagere og afrejsestation for hver enkelt skole ved samlet indsendelse af fribeholdningsansøgningerne for de deltagende skoler.

Fribeholdningsansøgningerne (de for skolerejser gældende skemaer anvendes) udfyldes og underskrives af amtsudvalget, Gymnasieskolernes Gymnastiklærerforening eller Dansk Seminarieidræt, som forinden sikrer sig de nødvendige oplysninger hos de enkelte skoler.

4. Statsbanerne sørger i nødvendigt om-

fang for ansøgningernes videregivelse til interesserede privatbaner.

5. Rejsehjemlerne udstedes af den styrelse, hvorunder afrejsestationen hører og sendes direkte til de enkelte skoler.

D. Rejser for skolekor og skoleorkestre.

§ 13. Til medlemmer med ledsagere af skolekor og -orkestre kan der på én rejse i hvert finansår tilstås fribeholdning efter de for skolerejser gældende regler efter undervisningsministeriets godkendelse i det enkelte tilfælde, uden at dette medfører nogen indskrænkning i skolernes adgang til fribeholdning på skolerejser i øvrigt.

Fribeholdning til ledsagere tilstås kun sådanne, der er ledere eller arrangører.

E. Udvekslingsrejser for skoleelever mellem de nordiske lande.

§ 14. På udvekslingsrejser for skoleelever mellem de nordiske lande har — under forudsætning af gensidighed — skoleelever også fra de andre nordiske lande adgang til fribeholdning på dansk område.

F. Fællesregler for skolerejser m. v.

§ 15. Fribeholdning på skolerejser m. v. tilstås kun elever, der endnu på tidspunktet for rejsens foretagelse er elever i skolen.

Stk. 2. Begæring om rejsehjemmel til foretagelse af en skolerejse — hvortil skema udleveres af jernbanestationerne — må indgives senest 1½ måned før rejsens foretagelse, a) for så vidt angår skoler på landet gennem skolekommission og kommunalbestyrelse til skoledirektionen, b) for så vidt angår skoler i købstæder gennem skolekommissionen til byrådet.

Stk. 3. Skoledirektionen eller byrådet påser, at skolen efter de givne oplysninger er berettiget til skolerejser efter de gældende regler, forsyner ansøgningen med attest herom og sender ansøgningen til afrejsestationen senest 1 måned før afrejsen.

Stk. 4. For så vidt angår statsskolerne, privatskolerne, seminarierne, og de i § 9, stk. 3, nævnte kursus indgives sådan ansøg-

Undervisningsministeriet, den 11. juni 1959.

P. M. V.

E. B.

E. Thrane.

ning af rektor eller forstander direkte til afrejsestationen senest 1 måned før afrejsen.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen, henholdsvis lederen af de i stk. 4 nævnte skoler og kursus, har ansvaret for, at kun frirejseberettigede deltager i de nævnte rejser og hæfter for udgiften til løsning af sædvanlig rejsehjemmel for uberettiget deltagelse.

III. Skovture og andre 1-dags udflugter.

§ 16. De i § 9, stk. 1, omhandlede skoler og seminarier har adgang til fribeholdning én gang årligt på en rejse af 1 dags varighed, således at hen- og tilbage rejsen må finde sted samme dag.

§ 17. Ansøgning om fribeholdning i henhold til § 16 udfærdiges på et skema, som udleveres på jernbanestationerne, og som må afleveres på afrejsestationen senest 1 måned før rejsedagen. I København må ansøgningen afleveres til statsbanernes 1. distrikt.

Stk. 2. For den heromhandlede fribeholdning gælder følgende regler:

1. I rejserne må kun deltage elever, der på rejsens tidspunkt er elever i skolen.

Med hensyn til de øvrige regler kommer § 10 tilsvarende til anvendelse.

2. For hver enkelt navngiven skole kan kun søges fribeholdning én gang hvert finansår. Dog kan det tillades skoler, der ønsker at foretage udflugter særskilt med de større og med de mindre børn, at foretage 2 udflugter i samme finansår. Endvidere kan det tillades større skoler at dele eleverne i 3 rejsehold i tilfælde, hvor der ellers ville blive tale om samlet befordring af 600 børn eller derover. Det er en forudsætning for disse tilladelser, at intet barn derved får fribeholdning på udflugt mere end én gang i hvert finansår.

3. Lederen af de omhandlede skoler m. v. har ansvaret for, at kun frirejseberettigede deltager i de nævnte rejser og hæfter for udgiften til løsning af sædvanlig rejsehjemmel for uberettiget deltagelse.